

Strategia rozwoju

III LO im. Cypriana Kamila Norwida w Będzinie

w latach 2016-2021

I. Diagnoza aktualnego stanu:

1. Charakterystyka otoczenia, potencjału lokalnego środowiska:

Budynek III LO mieści się przy jednej z głównych ulic miasta, w pobliżu centrum. Sąsiaduje z innymi szkołami, tworząc wraz z nimi swoiste centrum edukacyjne.

Jest to dobry punkt komunikacyjny, gdyż w odległości 2-3 minut znajdują się przystanki autobusowe i tramwajowe, a także dworzec kolejowy. Właśnie ta lokalizacja jest często wymieniana jako jeden z atutów szkoły.

Lokalizacja szkoły ma również bezpośredni związek z wysokim stopniem poczucia bezpieczeństwa. Wzmacnia je również szkolny monitoring.

Struktura powiatu będzińskiego powoduje, że w szkole kształcą się młodzież zamieszkująca tereny wiejskie i miejskie, pochodząca z rodzin średniozamożnych. Natomiast lokalizacja, organizacja samego budynku, stosunkowo mała liczba uczniów sprawiają, że uczy się w niej młodzież zdrowa, jak i również uczniowie z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją, niedosłyszające, słabowidzące, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z chorobami przewlekłymi i zagrożone niedostosowaniem społecznym.

2. Opis i ocena bazy materialnej:

W szkole znajduje się 14 pracowni przedmiotowych i pracownia komputerowa wyposażona w ramach programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Pracownie komputerowe dla szkół”. Przy szkolnej bibliotece działa Multimedialne Centrum Informacji. Bazę sportową stanowią sala gimnastyczna oraz boisko wielofunkcyjne. Ponadto szkoła posiada: aulę, radiowęzeł, harcówkę, strzelnicę, kawiarenkę. Szczególną atrakcją stanowi schron z czasów „zimnej wojny” wpisany na listę fortyfikacji i miejsc pamięci powiatu będzińskiego.

Szkoła jest skomputeryzowana (sieć internetowa, WiFi). Dwie pracownie matematyczne są wyposażone w tablice interaktywne wraz z projektorami, telewizory wraz z DVD znajdują się w 10 pracowniach, ponadto projektory multimedialne w 5 pracowniach i w auli.

W ciągu ostatnich 10 lat: zmieniono poszycie dachowe, wymieniono okna, wyremontowano toalety uczniowskie, w mniejszym lub większym stopniu dokonano bieżących remontów i modernizacji niemal wszystkich pomieszczeń w szkole (na ogół własnym nakładem pracy), zagospodarowano przestrzeń wokół szkoły, zbudowano boisko wielofunkcyjne, wymieniono sieć CO i dach nad salą gimnastyczną. Sześćdziesięcioletni budynek jest również po pełnej termomodernizacji z hydroizolacją wewnętrznych ścian fundamentowych, wymianą części okien i drzwi, z wykonanym zadaniem schodów do schronu oraz zmienioną kolorystyką budynku.

3. Organizacja pracy w placówce:

- **Wypracowanie pozycji szkoły rozpoznawalnej w środowisku lokalnym.**
- **Uzyskanie wizerunku szkoły – lidera działań prozdrowotnych i wolontaryjnych:**
 - realizacja edukacji prozdrowotnej w sposób systemowy i globalny,
 - posiadanie Certyfikatu Polskich Szkół Promujących Zdrowie (w 2008 r. takich szkół było w Polsce tylko 8!),
 - wyróżnienie szkoły dwukrotną wizytą dyrektorów szkół unijnych w ramach programu Sokrates Arion,

- aktywna praca Szkolnego Klubu Wolontariusza (w 2008 r. znalazł się w szóstce najlepszych wolontariuszy województwa śląskiego i otrzymał statuetkę "Barwy wolontariatu"),

- realizacja międzynarodowego programu „Adopcja serca”,
- udział w niezwykle licznych akcjach charytatywnych.

• **Za największe sukcesy szkoły można uznać ponadto:**

- otrzymanie przez szkołę złotej „Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego” (2010 r.),

- pozyskanie znacznych funduszy zewnętrznych na zajęcia dodatkowe dla młodzieży – projekt „Patrzę, badam rozumiem” (2011 – 13 r. EFS, ponad 660.000 zł), projekt „Podróż w krainę wiedzy”(2007 r. Urząd Marszałkowski, 50.000 zł),

- umożliwienie uczniom kontaktu z inną kulturą (2007 r. wymiana polsko – turecka, 2008 r. wymiana polsko – ukraińska, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 r. wolontariat europejski, od 2005 r. projekt „Poznajemy kulturę i historię Kresów Wschodnich”)

- konsekwentna realizacja zadań z zakresu edukacji prozdrowotnej, nieustanny wzrost świadomości prozdrowotnej uczniów,

- stale wzrastające zaangażowanie Szkolnego Klubu Wolontariatu w pracę na rzecz potrzebujących,

- prowadzona w sposób twórczy edukacja medialna, w tym sukcesy naszych młodych „filmowców”,

- profesjonalna organizacja konkursów o randze powiatowej: konkurs ortograficzny, konkurs języków obcych, konkurs krasomówczy, konkurs literacki „Wizje światła i ciemności”, turniej recytatorski „Błękitna wstęga”. Większość z nich właśnie ma swą X edycję,

- sprawna organizacja Jubileuszu 60-lecia i 65-lecia III LO,

- uczennice III LO co roku otrzymywały Stypendium Prezesa Rady Ministrów.

• **Znaczące osiągnięcia w promocji młodych talentów poprzez np.:**

- umożliwienie publikacji prac literackich w Antologii Twórczości Szkolnej oraz „Norwid(o)tworach”, prezentacji prac plastycznych i fotograficznych w Szkolnej Galerii,

- organizację konkursów w ramach obchodów Dni Patrona Festiwalu Twórczości Szkolnej (konkursy na pracę: literacką, prezentację multimedialną, fotograficzną, plastyczną),

- przygotowanie atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym Szkolnego Teatru A(p)ovo oraz Zespołu Wokalno – Muzycznego,

- honorowanie indywidualności twórczych statuetkami Cyprianków.

W roku szkolnym 2016/17 szkoła liczy 77 uczniów, którzy uczą się w 3 klasach.

Szkoła stwarza warunki do rozwoju samorządności uczniów – Samorząd Uczniowski, Trybunał Uczniowski.

Uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów, przygotowano odpowiednią ofertę zajęć pozalekcyjnych:

- koła naukowe – praca z uczniem zdolnym,
- zajęcia wyrównawcze - praca z uczniem wymagającym wsparcia,
- zajęcia sportowe – siatkówka, piłka nożna, piłka plażowa, tenis stołowy, koszykówka, aerobik,

- kurs pierwszej pomocy przedmedycznej – Szkolne Koło PCK, drużyna pomocy przedmedycznej,
- zajęcia wokalne – muzyczne,
- zajęcia e-learningowe,
- spotkania Klubu Europejskiego „EuroNorwid”,
- zajęcia na szkolnej strzelnicy - Koło Strzeleckie,
- zajęcia w ramach Strefy Młodzieży – poradnictwo zawodowe,
- zajęcia w ramach Strefy Aktywności - wyjścia na łyżwy, rolki, do parku trampolin, kręgielni, na ścianki spinaczkowe, na basen,
- spotkania Klubu Myśli Społeczno – Politycznej,
- spotkania Klubu Czytelniczego.

4. Współpraca z instytucjami:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Będzinie
- Powiatowa Komenda Policji w Będzinie
- Powiatowa Straż Pożarna w Będzinie
- Urząd Miejski w Będzinie
- Muzeum Zagłębia w Będzinie
- Ośrodek Kultury w Będzinie
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie
- Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie
- Stowarzyszenie „Dobre Ręce” Będzin
- Miejska i Powiatowa Biblioteka w Będzinie
- Biblioteka Śląska w Katowicach
- Centrum Planowania Kariery w Sosnowcu
- Agencja Rozwoju Rynku Lokalnego
- Górnośląskie Centrum Kultury w Katowicach
- Wydziałem Ekologii i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Będzinie
- Zakład Dydaktyki Wydziału Nauk o Ziemi UŚ
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa w Katowicach
- Nadleśnictwo Siewierz
- Szkoła Rodzenia przy ZOZ
- Studium Medyczne w Czeladzi
- Zarząd Rejonowy PCK w Będzinie.
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Katowicach
- Stowarzyszenie „Zieloni”
- Ośrodek metodyczny „Metis”

Szkoły Partnerskie:

- Uniwersytet Malone z USA
- Wyższa Szkoła Zarządzania i Ochrony Pracy w Katowicach
- Szkoła Wyższa Turystyki i Ekologii w Suchoj Beskidzkiej
- Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Katowicach
- Wyższa Szkoła Humanitas
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej

5. Kadra:

W roku szkolnym 2016/17 w szkole pracuje 19 nauczycieli (8 ma kwalifikacje do nauczania drugiego przedmiotu), z czego 80 % to nauczyciele dyplomowani. Wszyscy mają odpowiednie kwalifikacje, zdecydowana większość posiada uprawnienia egzaminatora OKE.

Ponadto w szkole pracują: księgowa (pełny etat), sekretarz (pełny etat), konserwator (1/2 etatu), sprzątaczkę (ogółem 3 etaty).

„Naszym największym dobrem jest dobro ucznia,
przygotujemy go do odniesienia sukcesów i
radzenia sobie z trudnościami.
Zapewniamy mu radosny, wszechstronny, zdrowy i
bezpieczny rozwój.
Nauczmy szanować dziedzictwo kulturowe narodu i myśleć kategoriami
człowieka Europy i świata.”

II. Wskazanie kierunków i sposobów rozwoju szkoły:

W oparciu o wnikliwą analizę: Strategii Rozwoju III LO im. C. K. Norwida w Będzinie w latach 2002-15, Planu Pracy III LO w roku szkolnym 2016/17, wniosków z ewaluacji wewnętrznej, wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły, mapy ryzyk w III LO ustalono następujące działania priorytetowe:

Priorytety :

1. Wzmocnienie pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku lokalnym.

III LO przez ostatnie 10 lat wypracowało niewątpliwie swój niepowtarzalny wizerunek, zwłaszcza dzięki niezwykłej dbałości o rozwój pasji i zainteresowań, zarówno uczniowskich, jak i nauczycielskich. Ponadto: dobrym wynikiem nauczania, atrakcyjnym kierunkom kształcenia, życzliwej atmosferze wspierającej dokonania uczniów.

Jednak w ciągu ostatnich trzech lat, mimo aktywnej akcji promocyjnej, dał się zauważyć znaczny spadek zainteresowania szkołą.

W związku z tym konieczne stało się podjęcie następujących kroków:

- **utworzenie klas integracyjnych i ogólnodostępnych** – uwzględnienie potrzeb rynku edukacyjnego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystanie obszaru niezagospodarowanego przez szkoły ponadgimnazjalne (w powiecie będzińskim funkcjonują klasy integracyjne w gimnazjum w Grodźcu i gimnazjum w Czeladzi, jedyne w okolicy liceum z klasami integracyjnymi to LO im. Zamojskiego w Dąbrowie Górniczej);

- **promowanie placówki jako szkoły bez granic** - umożliwienie nauki uczniom w klasach naszego liceum bez stygmatyzacji tak, by korzyść ze wspólnej edukacji była obopólna;
- obmyślenie na nowo strategii i form promocji szkoły,
- rozszerzenie współpracy z instytucjami wspomagającymi ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Przez ostatnie lata skutecznie pracowaliśmy z takimi uczniami, zarówno realizując nauczanie indywidualne, jak i rewalidację indywidualną: ruchową, słuchową, z uczniem słabowidzącym, gimnastykę korekcyjną. Nawiązaliśmy współpracę z wieloma instytucjami i osobami prywatnymi, działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, a także włączaliśmy się w ogólnopolskie programy edukacyjne dla uczniów niepełnosprawnych. Stworzyliśmy odpowiedni klimat dla integracji. Poszerzyliśmy kwalifikacje nauczycieli o surdopedagogikę i oligofrenopedagogikę. Na co dzień współpracujemy z socjoterapeutą.

Te doświadczenia powinno się wykorzystać w dalszym rozwoju szkoły.

- nawiązanie współpracy z placówkami o podobnej specyfice kształcenia,
- zdobywanie zaufania i wsparcia dla planów szkoły wśród przedstawicieli władz samorządowych, nadzoru pedagogicznego,
- włączenie przedstawicieli władz samorządowych jako patronów programów edukacyjnych, realizowanych także w celu pozyskania środków finansowych i materialnych od sponsorów, organizacji pozarządowych funduszy pomocowych, przyjaciół szkoły,
- promowanie osiągnięć szkoły w środowisku w mediach i za pomocą technologii informacyjnej,
- organizowanie imprez otwartych dla środowiska lokalnego.

2. Wzmocnienie sfery dydaktyki, w tym wprowadzenie nowatorskich rozwiązań edukacyjnych.

Po rzetelnym przeanalizowaniu dotychczasowej oferty edukacyjnej zarówno pod kątem potrzeb współczesnego rynku pracy jak i zasady konkurencyjności należy wdrożyć taką strategię edukacyjną szkoły, która pozwoli pozyskać uczniów z niezagospodarowanego do tej pory obszaru. Naszą szansą są nowe zmiany projektowane przez MEN dotyczące kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami, czyli poszerzenie oferty o naukę w klasach integracyjnych.

W tym celu należy

- wzmocnić koncepcję systemowego wspomagania rozwoju uczniów zdolnych (poszukiwanie optymalnych rozwiązań do pracy z uczniem zdolnym, promocja osiągnięć, wsparcie ekspertów, funkcja nauczyciela wspierającego, indywidualizacja procesu nauczania),
- w dalszym ciągu realizować koncepcję systemowego wspomagania rozwoju uczniów oczekujących wsparcia, budując ją na doświadczonej kadrze pedagogicznej, która od kilku lat pracuje z uczniami z dysfunkcjami,
- stworzyć warunki dla realizacji podstawy programowej i przyjętych programów poprzez doksztalcenie obecnej kadry pedagogicznej,
- stworzyć nauczycielom warunki do uzupełniania i podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, pomóc w wyborze kierunków doskonalenia zawodowego zgodnych z potrzebami szkoły,

- dążyć, by pozostała kadra pedagogiczna legitymowała się przygotowaniem do co najmniej dwóch specjalności zawodowych, podniosła znajomość języka obcego, sprawność w wykorzystywaniu technologii komunikacyjnej i informatycznej i przygotowanie w zakresie pracy z uczniem z dysfunkcjami,
- zorganizować pracę szkoły zgodnie z jej specyfiką w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych z uwzględnieniem potrzeb i możliwości tworzyć klasy z innowacjami pedagogicznymi,
- kontynuować pracę nad podniesieniem efektów kształcenia,
- realizować wypracowane zasady udzielania wsparcia psychologiczno – pedagogicznego zgodnego z nowym rozporządzeniem o pomocy psychologiczno - pedagogicznej,
- poszukiwać kolejnych nowych możliwości współpracy z instytucjami i organizacjami wspomagającymi szkołę w działaniach wychowawczych, profilaktycznych, finansowaniu działalności edukacyjnej,
- wzmocnić wśród uczniów motywację do nauki (budowanie poczucia własnej wartości, budowanie kompetencji emocjonalnych),
- zmodyfikować metody nauczania (do stosowanych z dużym powodzeniem metod aktywnych należy koniecznie dodać metody nauczania ukierunkowanego na jednostkę służące nauczaniu ukierunkowanemu, w tym nauczaniu e-learningowemu),
- kontynuować wzmocnianie nauczania z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (m.in. e-learning, kalkulatory graficzne, tablice interaktywne),

3. Utrwalanie takich mocnych stron szkoły jak:

- innowacyjność nauczania – realizacja kolejnych innowacji służących zmianom jakościowym z uwzględnieniem osób z orzeczeniami o kształceniu specjalnym;
- fachowa pomoc dla uczniów z deficytami,
- oferta zajęć pozalekcyjnych,
- ceremoniał szkoły służący wzmocnianiu tożsamości ucznia III LO,
- przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia i budowania własnej kariery zawodowej – Norwidowski Klub Kariery,
- rozwijanie pasji i zainteresowań uczniów – analiza dotychczasowej oferty konkursów i zawodów, ograniczenie ich liczby na rzecz projektów dydaktycznych,
- wyznaczniki szkoły w środowisku lokalnym – prozdrowotność, medialność, wolontaryjność,
- budowanie wizerunku szkoły bez granic,
- atmosfera i dobry klimat – małej kameralnej szkoły idealnej dla uczniów, którzy mają problem z funkcjonowaniem w większej grupie (większej szkole),
- wysoka ocena pracy nauczycieli przez rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym,
- nauczyciele otwarci na zmiany - chętni do podjęcia studiów podyplomowych potrzebnych w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- bardzo dobra lokalizacja szkoły – centrum miasta oraz sąsiedztwo z Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.

4. Dążyć do udoskonalenia warunków do budowania kapitału ludzkiego i społecznego.

W tym obszarze szkoła zamierza podjąć następujące działania:

- kontynuować współpracę z Centrum Edukacji Obywatelskiej przy realizacji projektów społeczno – obywatelskich (np. „Młodzi głosują”),
- kontynuować działalność Norwidowskiego Klubu Myśli Społeczno – Politycznej i tym samym umożliwić młodzieży bezpośrednią wymianę myśli z czołowymi polskimi politykami,
- wzmocnić rolę Samorządu Szkolnego i Trybunału Uczniowskiego, proponując poszerzenie ich statutowej działalności,
- wspierać inne formy samorządności uczniowskiej, szczególnie doceniać inicjatywy młodzieżowe,
- promować na szerszą skalę działalność społeczną, w tym wolontaryjną,
- zaplanować systemową realizację projektów edukacyjnych,
- poszerzyć współpracę z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań wychowawczych i edukacyjnych,
- promować ideę „uczenia się przez całe życie” (znacząca rola Norwidowskiego Klubu Kariery).
- stworzyć szkołę, w której osoby niepełnosprawne nie są izolowane i są pełnoprawnymi partnerami reszty społeczeństwa.

5. Dalsza rozbudowa bazy szkoły

W tym zakresie we współpracy z organem prowadzącym szkoła zamierza:

- pozyskać środki na budowę podjazdu dla osób niepełnosprawnych,
- zmodernizować toalety z uwzględnieniem toalety dla osób niepełnosprawnych,
- pozyskać środki na utworzenie i wyposażenie sali do rehabilitacji;
- pozyskać środki na gruntowny remont biblioteki,
- skomputeryzować szkolną bibliotekę (został zakupiony już program komputerowy),
- zakupić kserokopiarkę;
- wyremontować pracownię fizyczną,
- zmodernizować pracownię chemiczną (stół demonstracyjny, stanowiska laboratoryjne),
- wyposażać pracownię geograficzną w tablicę interaktywną, rzutnik i laptop, pomoce dydaktyczne;
- przekształcić jedną pracownię komputerową w pracownię multimedialną,
- zmodernizować jedną z 5-ciu pracowni językowych, przekształcając ją w interaktywne laboratorium językowe wyposażone w tablicę interaktywną, rzutnik i laptop,
- dokończyć zagospodarowanie przestrzenne zieleni wokół szkoły,
- wyremontować parking,
- wymienić drzwi wewnętrzne do wszystkich klasopracowni,
- wymienić instalację elektryczną, która nie nadążająca za potrzebami szkoły oraz częściowo instalację kanalizacyjną.

Sukcesywne doposażenie placówki może być z pozyskanych środków od sponsorów, ze środków pozarządowych, unijnych, programów rządowych.